FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Teologie Greco-Catolică
1.3 Departamentul	Blaj
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie greco-catolică pastorală (la Blaj) / Licențiat în teologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				KLR0008 **Istoria Bisericii I**			
2.2 Titularul activităţilor de curs				Lect. dr. Ciprian Ghișa			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Lect. dr. Ciprian Ghișa			
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuţia fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					42
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					21
Tutoriat					3
Examinări					3
Alte activităţi:					

3.7 Total ore studiu individual	83
3.8 Total ore pe semestru	125
3.9 Numărul de credite	5

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu este cazul
4.2 de competenţe	• Nu este cazul

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	• Prezența la prelegeri
5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului	• Prezența și activitatea de seminar, pregătirea și predarea la timp a temei de seminar

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	În urma studierii acestei discipline, studentul trebuie să poată: • Să însuşească, să cunoască, să înţeleagă şi să utilizeze principiile, mijloacele, metodele, procedeele şi conceptele-limbajul-terminologia specifice Istoriei ecleziastice; • Să explice, să interpreteze, să aplice şi să rezolve probleme din domeniul Istoriei Bisericii; • Să dezvolte o reflecţie critică şi constructivă în interiorul domeniului; • Să fie creativ şi inovativ în interpretarea problemelor istorice; • Să poată aborda la nivel de discuţii realităţile circumscrise Istoriei Bisericii; • Să sesizeze importanţa contextelor istorice în evoluția generală a Bisericii; • Să poată prezenta principalele evenimente și să înțeleagă principalele fenomene istorice; • Să cunoască bibliografia aferentă studiului Istoriei Bisericii.
Competenţe transversale	• Să poată folosi cunoștințele acumulate la istorie pentru mai buna înțelegere a celorlalte discipline ale teologiei – inter-disciplinaritate; • Să înțeleagă evoluția dogmatică, rituală, ecleziologică în legătură cu evoluțiile istorice ale societății umane și ale instituțiilor politice, sociale, economice, culturale; • Să poată dobândi abilități și competențe care să-i ajute în dezvoltarea profesională în domenii conexe teologiei; • Să dobândească autonomie în procesul de analiză a noilor abordări din domeniu;

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Obiectivul principal al disciplinei este cunoașterea principalelor evoluții din istoria Bisericii creștine , de la începuturile sale și până în perioada Renașterii – adică până la începutul epocii moderne. Accentul se pune pe evoluția instituțiilor ecleziastice, dar și pe înțelegerea contextului istoric în care a evoluat creștinismul în primele secole ale existenței sale, respectiv Bisericile creștine în perioada ulterioară. Istoria Bisericii este o disciplină fundamentală pentru înțelegerea elementelor de bază ale celorlalte discipline teologice.
7.2 Obiectivele specifice	• Insușirea, cunoașterea, înțelegerea și utilizarea terminologiei specifice istoriei Bisericii; • Dezvoltarea analizei și gândirii critice; • Înțelegerea relației de cauzalitate în istorie; • Înțelegerea contextelor istorice specifice fiecărei perioade; • Înțelegerea legăturii dintre evoluția instituției Bisericii și principalele fenomene politice, sociale, economice și culturale specifice fiecărei perioade istorice; • Înțelegerea importanței rolului jucat de evoluțiile istorice în evoluția generală și particulară a teologiei; • Cunoașterea bibliografiei aferentă studiului istoriei ecleziastice; • Cunoașterea principalelor evoluții istorice ale celorlalte Biserici creștine – nu doar a istoriei Bisericii Catolice – dezvoltarea capacității de analiză comparată;

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii. Bibliografie
Curs 1: Biserica începuturilor - întemeierea Bisericii creștine - începuturile Bisericii din Ierusalim - răspândirea creștinismului în sec. I - problema creștinării păgânilor - primele forme de organizare instituțională	Prelegere	Bibl: Danielou, 2006, passim; Dumea, 1999, vol. 1, p. 23-85; Hertling, 1998, p. 7-87.
Curs 2: Biserica în sec. II-III. Aspecte instituționale - organizarea Bisericii la nivel local - problema întâietății Romei - primele erezii	Prelegere	Bibl: Danielou, 2006, passim; Dumea, 1999, vol. 1, p. 23-85; Hertling, 1998, p. 7-53; Marrou, 1999, p. 11-28.

Curs 3: Biserica în perioada persecuțiilor - persecuțiile moderate - persecuțiile generalizate - problema martiriului - dezvoltarea apologeticii - Edictul de la Milano	Prelegere	Bibl: Dumea, 1999, vol. 1, p. 40-85; Hertling, 1998, p. 53-87.
Curs 4: Biserica de la Constantin la Grigore I (I) - relația stat-biserică în sec. IV - Constantin cel Mare și imaginea împăratului creștin - Instituțiile ecleziastice în sec. IV-VI - Teorii legate de primatul papal - Evoluții ale vieții spirituale	Prelegere	Bibl: Cristophe, 1982, vol. 1, p. 79-120; Dumea, 1999, vol. 1, p. 96-141, 212-250; Hertling, 1998, p. 88-138, 148-155; Marrou, 1999, p. 29-278.
Curs 5: Biserica de la Constantin la Grigore I (II) - răspândirea creștinismului în sec. IV-VI - marile erezii ale epocii	Prelegere	Bibl: Cristophe, 1982, vol. 1, p. 121-142; Dumea, 1999, vol. 1, p. 142-168; Hertling, 1998, p. 139-148; Marrou, 1999, p. 74-85; Ștefan, 2002, p. 15-153.
Curs 6: Monahismul în mileniul I - monahismul răsăritean: anahoreți; Sf. Pahomie; Sf. Vasile cel Mare - monahismul apusean: Sf. Benedict; monahismul irlandez	Prelegere	Bibl: Dumea, 1999, passim; Hertling, 1998, passim.
Curs 7: Biserica în perioada carolingiană - relația dintre papalitate și regalitatea francă - context și politică religioasă la Carol cel Mare - prezența Islamului în Spania	Prelegere	Bibl: Cristophe, 1982, vol. 1, p. 143-164, 213-283; Dumea, 1999, vol. 1, p. 285-327; Hertling, 1998, p. 159-177.
Curs 8: Biserica Occidentului în sec. X-XI (I) - papalitatea în sec. X - situația generală a Bisericii în sec. X - anul 1000 și sfârșitul lumii	Prelegere	Bibl: Bossy, 1998, passim; Cristophe, 1982, vol. 1, p. 301-348; Dumea, 1999, vol. 1, p. 347-352, 359-370; Hertling, 1998, p. 182-277; Paul, 1996, vol. 2, passim.
Curs 9: Biserica Occidentului în sec. X-XI (II) - reforma internă a Bisericii – sec. XI - Ordinul de la Cluny, cistercienii - Răspândirea creștinismului în sec. X-XI	Prelegere	Bibl: Bossy, 1998, passim; Cristophe, 1982, vol. 1, p. 301-348; Dumea, 1999, vol. 1, p. 347-352, 359-370; Hertling, 1998, p. 182-277; Paul, 1996, vol. 2, passim.
Curs 10: Relațiile bisericești dintre Occident și Orient - cauzele schizmelor - momentele premergătoare: Acaciu, Iustinian, iconoclasmul, Foție, creștinarea bulgarilor și a popoarelor din estul Europei - momentul de la 1054	Prelegere	Bibl: Suttner, 1998, p. 36-45; Dumea, 1999, vol. 1, p. 285-327; Hertling, 1998, p. 159-177.
Curs 11: Biserica în Occident în sec. XII-XIV (I) - lupta dintre papalitate și Imperiu – relația stat-biserică	Prelegere	Bibl: Bossy, 1998, passim; Cristophe,

- papalitatea de la Grigore VII la Bonifaciu VIII - exilul de la Avignon		1982, vol. 1, p. 301-348; Dumea, 1999, vol. 1, p. 347-352, 359-370; Hertling, 1998, p. 182-277; Paul, 1996, vol. 2, passim.
Curs 12: Biserica în Occident în sec. XII-XIV (II) - Cruciadele - Marile ordine călugărești medievale - Marile erezii medievale	Prelegere	Bibl: Bossy, 1998, passim; Cristophe, 1982, vol. 1, p. 301-348; Dumea, 1999, vol. 1, p. 347-352, 359-370; Hertling, 1998, p. 182-277; Paul, 1996, vol. 2, passim.
Curs 13: Marile Concilii medievale – evoluția instituției bisericești - conciliile de la Lateran, Lyon și Viena - marea schizmă a Occidentului - Conciliile de la Constanța și Basel	Prelegere	Bibl: Suttner, 1998, p. 46-70; Gill, 1965, passim; Dumea, 1999, vol. 1, p. 353-358, vol. 2, p. 15-42.
Curs 14: Problema unirii bisericești - Conciliul Lateran IV - Conciliul Lyon II - Conciliul de la Ferrara-Florența	Prelegere	Bibl: Suttner, 1998, p. 46-70; Gill, 1965, passim; Dumea, 1999, vol. 1, p. 353-358, vol. 2, p. 15-42; Hertling, 1998, p. 278-313.

Bibliografie

1. Bossy, J., *Creştinismul în Occident. 1400-1700*, Bucureşti, Ed. Humanitas, 1998.
2. Brown, P., *Întemeierea creştinismului occidental. Triumf şi diversitate. 200-1000 dCr.*, Iaşi, Ed. Polirom, 2002.
3. Christophe, P., *L'Eglise dans l'histoire des hommes*, tome I-II, Limoges, 1982.
4. Comby, J., *Să citim istoria bisericii*, vol. 1-2, Bucureşti, Ed. Arhiepiscopiei Romano-Catolice Bucureşti, 2000.
5. Danielou, J., *Biserica începuturilor, de la origini până la începutul sec. III*, Bucureşti, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2006.
6. Dumea, E., *Istoria Bisericii. Teme*, vol. 1-2, Iaşi, 1999.
7. Gill, J., *Constance et Bale-Florence. Histoire des conciles oecumeniques*, vol. 9, Paris, Editions de l'Orante, 1965.
8. Hertling, L., *Istoria Bisericii*, Iaşi, Ed. Ars Longa, 1998.
9. Le Goff, J., *Naşterea Purgatoriului*, vol. 1-2, Bucureşti, Ed. Meridiane, 1995.
10. Marrou, H. I., *Biserica în antichitatea târzie 303-604*, Bucureşti, Ed. Universitas, 1999.
11. Paul, J., *Biserica şi cultura în Occident*, vol. I-II, Bucureşti, Ed. Meridiane, 1996.
12. Stoyanov, Y., *Tradiţia ascunsă a Europei. Istoria secretă a ereziei creştine în evul Mediu*, Iaşi, Ed. Polirom, 1999.
13. Suttner, E. C., *Bisericile Răsăritului şi Apusului de-a lungul istoriei bisericeşti*, Iaşi, Ed. Ars Longa, 1998.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observaţii
S1: Contextul general al sec. I-IV d.C. – Imperiul Roman	Prezentare și dezbatere, explicații, analiza hărții, conversație, studiu pe text istoric	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S2: Marile erezii ale epocii: gnosticism, maniheism, montanism	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului

S3: Marile persecuții: Nero, Traian, Decius, Dioclețian	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S4: Teoriile legate de primatul papal în context istoric	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S5: Marile erezii ale epocii: arianism, donatism, nestorianism, monofizism	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S6: Monahismul: Sf. Antonie, Sf. Pahomie, Sf. Vasile cel Mare - prezentări	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S7: Contextul general: prezentare Carol cel Mare	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S8: Foție și Mihail Cerularie	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S9: Grigore VII și Henric IV – Dictatus Papae; Bonifaciu VIII și teoria celor 3 coroane	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S10: Cruciadele	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S11: Marile Ordine călugărești medievale: franciscani, dominicani	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S12: Arta medievală: romanic și gotic	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S13: Precursori ai reformei: Wycliff și Hus - prezentări	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S14: Conciliul de la Ferrara - Florența – decretul conciliar	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului

Bibliografie

1. *De la Cetatea lui Dumnezeu la Edictul din Nantes. Izvoare de istorie medievală (secolele V-XVI)*, editori A. F. Platon, L. Rădvan, Iaşi, Ed. Polirom, 2005.
2. Le Goff, J., *Dicţionarul tematic al Evului Mediu Occidental*, Iaşi, Ed. Polirom, 2002.

La acestea se adaugă bibliografia menționată pentru curs, respectiv orice altă lucrare de istorie ecleziastică din biblioteca Facultății de Teologie Greco-Catolică, Departamentul Blaj.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conţinuturile disciplinei sunt coroborate cu aşteptările comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori din domeniul programului.
- Conţinuturile disciplinei răspund exigenţelor parohiei, fişei postului de muncă din domeniul bisericesc, educativ, caritativ, catehetic sau formativ şi voluntariat.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea conținuturilor	Examen final scris	70%
		Examenul va cuprinde subiecte din tematica prezentată la curs și seminar. Două subiecte vor	

		fi alese de coordonatorul cursului și unul va fi la alegere.	
10.5 Seminar/laborator	Participare activă la seminar	Evaluarea participării active la dezbateri şi Evaluarea lucrării scrise	30%
	Lucrarea de seminar	Predată cu 2 săptămâni înainte de începerea sesiunii	
10.6 Standard minim de performanţă			
• Însuşirea materialului de învăţat. • Finalizarea lucrării de seminar. • Obţinerea a minimum 5 puncte: 1 din oficiu, 4 puncte la curs + seminar.			

Data completării

22.09.2018

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

01.10.2018

Semnătura directorului de departament

